

عنوان مقاله:

علم در آرمان ذهنی شاعران مدیحه سرای دوره نخست غزنوی (فرخی، عنصری، منوچهری)

محل انتشار:

فصلنامه زبان و ادبیات فارسی، دوره 13، شماره 29 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسندگان:

مرتضی عباسپور - دانشگاه آزاد اسلامی واحد زرنند

داریوش کاظمی - دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان

مریم شایگان - دانشگاه آزاد واحد کرمان

خلاصه مقاله:

آرزوی دستیابی به یک زندگی بهتر و بدون نقص و کاستی، همچون شعله ای فروزان پیوسته در درون انسان های آگاه و خردمند روشن بوده است. در این میان برخی مثل افلاطون و تامس مور به صورت مدون و مستقیم به بیان ویژگی های جامعه آرمانی پرداخته اند؛ اما شاعران به صورت غیرمستقیم و در لابلاي اشعار خود، آرمان های ذهنی خویش را ترسیم کرده اند؛ بر خلاف تصور ظاهری، اشعار مدحی هم بیان کننده آرمان های ذهنی شاعر است که با توصیف ممدوح به صفاتی که در واقع متصف به آن نیست حاکم آرمانی ذهنی خود را آن گونه که آرزو دارد به تصویر می کشد، در مدایح شاعران دوره نخست غزنوی نیز جلوه های شخصیت حاکم آرمانی مشاهده می شود. از میان ویژگی های متعدد، علم دوستی و دانش پروری حاکمان نیز قابل توجه و اهمیت است. در این پژوهش اهمیت علم و دانش نزد غزنویان با تکیه بر مدایح آنان، مورد بررسی قرار گرفته است. بدین منظور با روش تحلیلی و توصیفی و با استفاده از دیوان اشعار فرخی، عنصری و منوچهری، ابیاتی که بیان کننده ذهنیت آنها درباره اهمیت علم و دانش نزد ممدوح (حاکم آرمانی) است یادداشت گردید و مورد تحلیل و بررسی قرار گرفت که بر اساس آن مشخص گردید با وجود اینکه توجه سلطان محمود و مسعود غزنوی به علم و دانش از روی صداقت نبوده است؛ اما شاعران آرمانگرا، ممدوحان خود را به صفت علم دوستی و علم پروری ستوده اند. آنها در ذهنیت خود حاکمی را طلب می کنند که هم خود برخوردار از علم و دانش و عالم به امور باشد و هم به حمایت و پشتیبانی از عالمان و دانشمندان بپردازد.

کلمات کلیدی:

آرمانشهر، مدایح، علم، فرخی، عنصری، منوچهر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1703950>

